

TARYBINIS Rokiškis

LKP(b) Rokiškio Apskritis ir Apskr. Vykd. K-to Organas

Nr. 79(388) | 1947 m. liepos 8 d. | Kaina 20 klp.

Mokytojų materialinių — būtinų reikmų patenkinimas — apskrities partinės ir tarybinių organizacijų nuolatinis rūpestis

Didelis ir atsakingas yra tarybinių mokytojų vaidmuo socialistinėje valstybėje, mūsų valstybėje. Sveikindamas tarybinių darbuotojų suvažiavimą 1922 metais lapkričio mėn. 22 d., Leninas kalbėjo apie didelį iratsakingą mokytojų vaidmenį — paruošti jaunąją kartą naujam gyvenimui kurti" (Raštai XXVII t., pusl. 368).

Statydamas mokytojams tokios rimtus reikalavimus, didysis Leninas laikė būtinu reikaluoti medžiaginę ir teisine mokytojų padėtimi, jo dvaisinių įgyvendinimą. "Dienraščio puslapiuose" (1923 m. sausio mėn. 2 d.) mes skaitome: "Liaudies mokytojai turėtų pas mus išleistas į tokią aukštumą, kurioje jis niekuomet nestovėjo ir nesustovi, ir negali stoveti buržaučių visuomenėje. Tai yra būsena — nereikalinga įrodymu. Tokios dalykų būklės mes turime siekti sistemingu, patvariu ir akakliu darbu ir padedami jam dvasiniu augti, ir parengdami ji visapusiai kai jis tiks aukštu pašaukimui, ir kas svarbiausia, — pakeldami jo medžiaginį gerbūvi".

Buves ilgaalais Tarybų Sąjungos vyriausybės galva, artinis draugo Stalino bendradarbis M. I. Kalininas savo kalboje 1930 m. gegužės 8 d. per LKJS CK suvažiavimą ypač pabrėžė mokytojo autoriteto keimo reiką. Draugas Kalininas pareigojo komjaunimo darbuotojus visomis priemonėmis keli mokytojo autoritetą, mokytojus turi būti apsupintas „visuotiniu pagarbos aureole“.

Mūsų slovingosios bošievikų partijos Centro Komitetas savo laiku specjaliai yra nurodęs viešinams organams, kad jie turi visomis priemonėmis sudaryti mokytojui jo darbe būtinias atlygas sėkminges jvykdyti atsargas ir garbingas Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjungos vienomis karto mokymo ir iškėlimo pareigas".Algosa mokymasis laiku, rūpinimasis mokytoju butu, šeima ir poilsiu, iuturmas jo kasdieninėms reikmėms, — yra pabrėžęs VKP(b) CK viename savo nutarime dėl mokyklos, — visa tai turi apibūdinti partinį ir tarybinių organizacijų vykdymą partijos dėltyvą apie lenininių rūpinimą mokytoju".

Daugumas mūsų apskrities liaudies mokytojų, sutinkamais partijos ir vyriausybės reikalavimais, sėkminges organizacijos liaudies švietimo darbą, moko ir iškėlimo jaunąją kartą, atvialai įsi Jungia į partijos ir vyriausybės išskeltų uždavinį gyvendinimo darbus ir vaisinėlų saderiną savo darbą mokykloje su agitaciniu masinio darbu liaudies masėse atlikimui. Pas mus apskrities yra daug

Didmeisterio šachmatų seansas kolektyviniame ūkyje

TAMBOVAS. Tambovo sritis Bokino kaime kolektyvinio ūkyje valstiečiams buvo surengtas šachmatų vakaras. Iš Maskvos atvykęs didmeisteris A. A. Lillentalis papasakojo susirinkimams apie tarybinių šachmatinių pastėkimus ir platu Šach-

matų sąjūdžio išsvystymą Ta- rybų Sajungoje.

Po to įvyko lošimo seansas vienu metu 15 lentų. Viena parčiai iš didmeisterio išlošo jaunas kolektyvinio ūkyje valstiečių Nikolajus Zimovjevas.

Mokslių darbuotojų pagalba

Stalino vardo Sočių valstybinių baneologijos instituto mokslių bendradarbiai pasiepnė ūkyje Alierio rajono Krasino vardo kolektyvinį ūkyjį. Šefai

irengė gydymo kabinetą, kurį du kartus per savaitę instituto profesoriai ir gydytojai priima ligonius.

KAIMO SPORTININKAI

Nauro rajono kolektyvinio ūkyje Jaunimas šie net suorganizavo 6 naujus fizkultūrinius kolektyvus, kuriuose sportuoja 325 žmonės. Jie — 10 futbolo, 10 linklinio komandų, 10 lengvosios atletikos sekcijų dalyviai. Nauro futbolo žaliasime lauke susitiko su kaimyniniu Nadterečio rajono futboli-

ninkais ir visada išeidavo nugalėtojais.

Kolektyviniu ūkyjį sportininkai atliko 25-kil. km žygį, dalyvavo kroso vletovėje su gamtinėmis kliūtimis ir lengvosios atletikos varžybose.

Dabar Nauro fizkultūrininkai ruošiasi kolektyvinį ir tarybinių ūkyjų spartakiadai.

Geral vykdo pleno paruošas

JUODUPĖ. Čelcių apylinkės darbo valstiečiai, aktyviai įsijungę į tarpusavio socialistines lenktynes greitesniams pleno paruoši paspartinimui, stropiai vykdo ir viršių mėnesinius pleno paruošų grafikus; šiuo metu pieno paruošų metinį planą apylankė jau įvykdę 75 proc.

Pleno paruošų paspartinimimo eigaig daug pasidarojo apylankės vykdomojo komiteto pirminkinės dr. Mezginas Kazys,

sekretorius dr. Markevičius ir dešimtkiemių įgaliotiniai dr. dr. Sedys, Gedonas, Minkevičius ir kt.

Šie draugai ne tik plačiai vedė politinėnai aiskinamajai darbų apylinkės darbo valstiečių tarpe, bet, palys pirmaudami valst. pleno pristatymu vykdyme, savo kalmynaus duoda sekintą pavyzdį.

"T. R." koresp.

Šienapiūtė Rokiškio tarybinio ūkyio skyriuje

Visuose Rokiškio tarybinio ūkyio skyriuose dideliais tempais vyksta šieno piovimo, džiovinimo ir vežimo į kluonus darbas. Šienapiūtėje pirmaja Rokiškio tarybinio ūkyio skyrius, kuris nuo šienapiūtės pradžios jau nušenavo 35 ha pievų ir suvežė į kluonus 100 tonų sauoso šieno. Šio tarybinio ūkylio

skyrtus šliais metais turės nušenauti 90 ha pievų.

Didelio ryžtingumo greitam šienapiūtės darbų įvykdymui rodo geriausi tarybinio ūkyio darbininkai dr. dr. Margis ir Minkevičius, kurie savo dienos išdirbo normas sistematiskai atlieka po 150—170 proc.

"T. R." koresp.

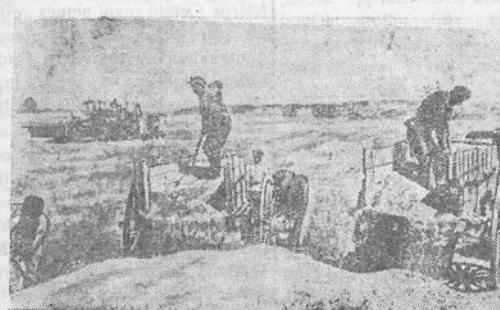
Gauti traktoriai iš broliškųjų respublikų

Nesenai Rokiškio MTS iš broliškųjų respublikų gavo 2 HTZ — IMA naujus vikšrininius traktorius. Šiomis dienomis taip pat gautas dar vienas traktorius transportas su trimis ratiniais VTZ traktoriais ir nemažu kle-

kiu atsarginių dalių.

Nauji gautieji traktoriai jau išėjo į tik ką susikurusio Kaoliškio kolektyvinio ūkyjo laukus atlikti pūdymo arimo darbų.

"T. R." koresp.

Azerbaidžano TSR. Chaldansko rajono kolektyviniai surenka gausų derilių.

Nuotraukoje: kolektyvinio ūkyio „Raudonasis Spalis“ perpylimo punkte.
Foto F. Šovčiovo

TASS'o spaudos klisė

UŽVENČIO, LINKUVOS IR SINTAUTŲ MTS ĮVYKDĘ METINĮ PLANĄ

UŽVENTIS (Šiaulių apskr.), liepos 5 d. (ELTA). Užvenčio MTS kolektyvas iš pirmųjų pavasario dienų gerais vykdo surtaris su valstiečių ūkyjais. Virsilius pavasarį nė arimo bei sėjos užduotis, sekmingai dėrbama pūdymą, MTS prieš laiką baigė vykdyti metinį traktorių darbų planą.

LINKUVA (Joniškio apskr.), liepos 5 d. (ELTA). Linkuvos MTS įvykdė metinį traktorių darbų planą. Visi stoties traktoriai dabar dirba pūdymus. MTS dirbtuvėse, baigiamas ruoštis derliaus nuvalymo inventorius.

SINTAUTAI (Šakių apskr.), liepos 5 d. (ELTA). Sintautų MTS traktoriųinkai, leiktynfudami Spalio revoliucijos 30-tųjų metinį garbel, pasiekė stambią gamybinę pergalę. Metinis traktorių darbų planas įvykdytas prieš laiką.

PASIRUOŠIMO DERLIUI VALYTI PATIKRINIMAS

UTENA, liepos 5 d. (ELTA). Tikrindama pasiruošimą grūdinių kultūrų derliui valyti, Lietuvos KP(b) apskrities komitetas ir apskrities vykdomasis komitetas sušaukė apskrities žemės ūkyio darbuotojų pasitarimą. Pasitarime dalyvavo valstybės žemės ūkyio skyrių vedėjai, tarybinių ūkyjų ir MTS direktoriai, agronomai, MANP vedėjai ir žemės ūkyio draugijų vadovai.

Bendra susidomėjimą sukelė Vyžuonos ir Tauragės valstybės žemės ūkyio draugijų pirmmininkų pranešimai. Pirmas visuomeninio arimo ir sėjos bandymas, padarytas šiose draugijose, davė gerų rezultatus. Dabar abu draugijos ruošiasi derliui valyti. Baigtą taistytį kooperatinis inventorius, sudarytas valstiečių — draugijos narių darbo visuomeniniuose sklypuose grafikas.

Apskrities MANP tarpe pirmą vietą tebežiūma Vyžuonos punktas, kurio kolektyvai laiko perrenamajai Raudonai Veliai. Cia derliaus valomajai kampanijai suremontuota Javapūvė, dvi šienapiūvės, kultamoji ir simulkus inventorius.

LENKTYNIAVIMAS ŠIENAPIŪTĖS METU

Per 20 dienų įspareigojo baigti šienapiūtę Troškūnų valstiečiai. Lankose čia dirba daugiau 1000 šienautojų ir 60 šienapiūvių. Puukų aukštė darbo našumai pavyzdžių parodė. Umėjų apylinkės naujakurys Jonas Simaška. Jis rankiniu budu nuplaudavo perdieną po 1,2 hektarą pievą. Apylinkė pirmą valstybėje užbaigė šienapiūtę.

Su troškūnietiškais lenktyniaują Penevėžo, Šeduvo ir Pumpėnų valstiečiai, cia šienapiūtė elina taip pat sparčiaus tempais.

Vykdo viršplaninį pieno pristatymą valstybei

PANEMUNIS. Panemunio apylinkės naujakurys drg. Kliauga Petras už turimas 2 karves plinai jvykdė metinius pieno pristatymus, taip pat nenufrustantai vykdo viršplaninį pieno statymą.

„T. R.“ koresp.

Pienas virš plano

Eilė Pandėlio valsč. darbo valstiečių Jau jvykdė metinius pieno privalomuosius pristatymus. Iš tokų pažymėtiui drg. drg. Zolba Benediktas

(Sriubiškių km.), Jurevičius Leonas (Miliūnų km.) ir kiti. Dabar Jie vykdo viršplaninį pieno statymą valstybei.

„T. R.“ koresp.

TESI ŽODI

PANEMUNIS. Čedasų miestelio ir apylinkės darbo valstiečiai drg. drg. Čiptys Kazys ir Tirydys Antanas, tesėdami draugui Stalnui duotaji žodį — iki Didžiojo Spalio 30-ju metinių išpildyti pieno privalomuosius pristatymus — Jau dabar jvykdė duotuosius savo įspaireiginius: skirtuosius pieno paruoši metinius planus išpildė visu 100 proc. Jų pavyzdžiu sekė ir kitų aplinkinių kaimynai.

„T. R.“ koresp.

VALŠČIAUS PIENO PARUOŠIŲ PIRMŪNAI

PANEMUNIS. Valsčiuje plaujančių Aukštadvario apylinkė pieno paruošių vykdymę pasižymi pieno paruošių pirmūnų gausumui, iš kurių tarpo pirmuončią vieta išskoko naujakurys drg. Tarvydas Jonas. Jis, už turimas 2 karves jvykdė metinius pieno pristatymus, sparčiai vykdo viršplaninį pieno statymą valstybei. Jo viršplaniniai pieno pristatymai artėja prie 100 kg.

„T. R.“ koresp.

TSRS miškų pramonės ministerijos Lenino mašinų statybos fabriko (Moskvo srityje) kolektivas 1946 m. išleido viršplaninės produkcijos 8 milijonų 597 tūkstančių rublių sumai ir žymiai sumažino savikainą. Palygintu su 1945 m. elektros stoties kalina sumažinta 2300 rublių, o elektros piuklo — nuo 5213 rublių iki 3700 rublių.

Nuotraukoje: šaltkalviai — dušininkai K. V. Zatevas ir K. K. Terešenkovas prie elektros piuklo „Vakopp“ surinkimo.

Foto V. Jegorovo

TASS'o spaudos klše.

LUKŠTIECIAMI SPARTINA ŠIENAPIOTĖS DARBUS

ROKIŠKIS. Lukštų apylinkės naujakuriai ir kiti darbo valstiečiai, aktyviai įsijungę į tarpusavio socialistinių lenktyniavimų tikslu paspartinti šienapiotės darbų eiga, vis didėjančiu spartumu vykdo pievų šienavimo bei šlono džiovintimo ir žimo darbus.

Mažeikiškio kaimo mažžemis drg. Maželis Pranas, nušlenavęs 2 ha turimus pievų, galutinai užbaigė šienapiotės darbus. Mažažemis Skvarnavičius Antanas (Snieglių km.), nušlenaves visas savo turimus pievas, taipgi stropai vykdo šlono džiovintimo bei vežinio darbus. Jis Jau suvežė pusę nušienauto šlono. Pakapynės kaimo darbo valstiečiai drg. drg. Gaudzė Mykolas ir Deksnis Jonas taip pat nuėmė savo lankose šieno derlius.

„T. R.“ koresp.

BAIGIA ŠIENAVIMA

PANEMUNIS. Šarkiūnų kaimo darbo valstiečiai drg. Bistūris Jonas, kovodamas už apsiūpinimą geru gyvuliams pašaru žiemai, visu spartumu vykdo šienapiotės darbus. Dr. Bistūris Jau nuėmė aukštos kokybės šieno derlius iš 2 ha pievų. Šiuo metu Jis visai baigia šienavimą savo pievose.

„T. R.“ koresp.

IVYKDĘ ŠIENAPIOTĖS DARBUS

Panemunėlio tarybinio ūkio skyrius (vedėjas drg. Mikšėnas) pirmasis apskritęs baigė šienapiotės darbus. Nuimta 21 ha dobillų ir 6,5 ha daugiametė žolę. Dabar tarybinis ūkis gyvval pradejo ruoštis derlius nuėmimui. Jau pilnat, atremontotas ir paruoštas darbams visas turimus derlius valymo inventorius. Taip pat baigiamas paruoštis grūdų laikymui sandėliai.

„T. R.“ koresp.

Mums rašo

Remontuojamos kuliomasios mašinos

Rokiškio MTS smarkiai pradėjo ruoštis artėjantiems kuliomo darbams. Kuliomų mašinų remontui sudarytos 4 remontininkų brigados, kurios vadovauja geriausi MTS mašinistai, mechanikai. Remonto darbuose pirmaujančia mašinista Čepelio brigada, kuri Jau atremontavo 2 kuliomasias mašinas ir 2 moto-

rus. Šios brigados mašinistai drg. drg. Šešelgis ir Pulnikis savo dienos išdirbė normą kasdien atlieka po 150–160 proc.

Rokiškio MTS iš turimių kuliomų mašinų Jau išmontavo 10. Taip pat atmontuota didesnė puse motorų. J. Vilulis

KOMJAUNOLIAI TALKININKAUJA KURO RUOSIMĘ

Rokiškio bern. gimnazijos pirminė komjaunimo organizacija įspareigojo padėti iškirsti mėsėti pradinei mokyklai Nr. 1 malkas. Steklamai, kad mokykla laiku būtų apsiūpinusi kuru, kom-

jaunuolai savo įspareigojimus jau pradėjo vykdyti ir iškrito bei paruošė 43 m³ malkų.

Kuro ruosimė pasižymėjo drg. Užkurėlis B., Avižienis J. ir Arefjevas N. J. Petraitis

Būtina sutvarkyti klubą - skaityklą

Jau senokai Suvalniškio (Panemunio valsč.) pradinės mokyklos patalpose yra įsteigta klubas — skaityklė. Ji įsteigta tam, kad klekvenias darbo valstiečių laisvalaikį galėtų praleisti skaitydamas laikraščius. Ir t. t. Tačiau dėl vedėjos drg. Grundaičės apsilieidimo skaitykloje randasi didžiausia betvarkė: dažnis laikraščių išmėtyta ant suolių, dalių Jų pati vedėja kažkur pražudo; be to, ant sienų iška-

binti paveikslai paskendę vorinkliuose. Kad drg. Grundaičė nesirūpina sutvarkyti skaityklę ir rūmtai atlakti savo pareigas rodo ir tas faktas, kad Ji pagartynbos laiko, nebūdama skaitykloje, pradykinėja.

Apskrities Kultūros — Šventimo Darbo skyrius turi paslaptingi, kad Suvalniškio klubė — skaitykloje būtų įvesta reklamavarka.

J. Kalnaitis

SABOTUOJA VALSTYBINES PIENO PRIEVOLES

Girininkas drg. Ruseckas, iki šiol slėpęs 1 karve, nepristatė valstybei né vieno kilogramo pieno. Ir kai Juodupės valsčiaus tarybinis aktuas, iškriindamas pieno paruošų eiga apylinkėse, surado pas Jį slėpiamą karvę, — drg. Ruseckas apsimetė kvaliu ir teisinius, kad, girdi, „aš nežinou, kad girininkams reika-

linga vykdyti pieno paruošas“.

Šitoks drg. Rusecko elgesys yra nepateisintamas. Jis, būdamas atsakingas darbuotojas, netik kad patys turėtų sažiningai vykdyti pieno paruošas, bet taipgi turėtų paskatinti ir savo kaimynus spartesniams pieno paruošų vykdymui.

P. Rimkus

KLAROS CETKIN GYVENIMAS IR KOVA

(90 metų sukakliai nuo Klarios Cetkin giminimo paminėti)

Klara Cetkin — artimiausias Engeso, Lenino ir Stalino bičiuls ir bendrabardžių, vienas iš žymiausių pasaulyje komunistinio judėjimo vadų, giminė 1857 metais liepos mėn. 5 d. vidurinėje Vokietijoje, kaimo mokytojo šeimoje.

I revoliucinėje socialistinėje Judėjimje Klara Cetkin įsijungė perėjus amžiaus 70-tųjų metų viduryje. Tuo laiku Jie Jau buvo darbininkų ratelio narys ir palankė didelę draugystę su rusų emigrantų — revolucionierų, pabėgusiu iš Rusijos nuo caro teismo ir kalėjimų, grupė. Darbininkų ratelyje Klara Cetkin pirmą kartą susipažino su Marksu — Engeso mokslu. Klaros Cetkin įstojimas į socialistinį darbininkų Judėjimą, kaip tik supuola su milžinišku Vokietijos darbininkų Judėjimo pakilimui, betarpiai vadovaujant Marksui, Engelsui ir tokiems žyimiems darbininkų klasės vadams, kaip Augustas Bebelis ir Vilhelmas Lībknechtas.

Išjudinės visą pasauly ir nutevertės kapitalizmo viešpatavimą, Paryžiaus Komunaru laimėjimus parbloškė viešpatuančias klasės. Komunal žlugus buržuazija visu savo žaurumu puolė jauną socialistinį Judėjimą. 1878 me-

revolucionierių, kurų tarpe buvo Karolio Markso duktė Laura, su kuria Ji labai susidraugavo. Klara Cetkin aktyviai dalyvavo leidime ir persiuntinėjime leidžiamuo tuo metu Vokietijos social—demokratijos centralinio organo „Socialdemokrata“.

Jos buvimo emigracijoje laikotarpis supuola su II Internacionalo I-mu kongresu, kuris ivyko 1899 metais Paryžiuje. Klara Cetkin ne tikta aktyviai dalyvavo kongreso perengime, bet pasakė Jame puikiai kalbą apie moterų padėtį ir uždavinius socialistiniame Judėjime. Tais laikais ir ivyko Jos pažintis su Fridrichu Engelsu. Taip Klara Cetkin buvo žiauri gyvenimenu mokykla. Greta revoliucinės veiklos Jie turėjo uždirbti pragyvenimą sau ir savo šeimai, susidedančiai tuomet iš sarginčio vyrų ir 2 mažų vaikų.

Štaišas sunkiai vargo ir skurdo, kaip emigrantės ir nesillaujančių rūpesčių motinos — proletarietės metais — Klaros Cetkin subrendo tas didelis iргilus solidarumo jausmas, kuris iškėlė Ją į stambiausią proletariatinį moterų revoliucinio Judėjimo ir tarptautinio solidarumo vadu. Emigracijoje Klara Cetkin susipažino su visa eile žymų

dovauja visam social—demokratijos darbui Vokietijoje moterų tarpe. Social—demokratinės partijos suvažiavime 1896 metais Klaros Cetkin iniciatyva buvo nutarta organizuoti „igaliotinų institutą“ darbo vedimui moterų tarpe. Klara Cetkin su nesilaikomu pasirūpinti stojo prieš buržuazinių moterų lygbybės teisių gynējų késinimą atitraukti moterų dėmesį nuo bendros proletariato kovos prieš kapitalizmą ir besistengusiu užmaskuoti klasinius prieštaravimus tarp buržuazinių ponų ir moterų proletarių. Didysis Lenininas ne kartą savo pranešimose ir darbuose išreiškė padėką ir savo susižavėjimą Klaros Cetkin vedama kova.

Pirma rusų 1905 metų revoliucija visu aštrumu iškėlė prieš visą tarptautinį proletariato revoliucinės kovos problemą naujose salygose. 1872–1904 metų taikos laikotarpis pasibaigė. Tais laikais mes matome Klara Cetkin tū nedaugelio tarpe, kurie nors ir ne visai aiškių, bet visa esame supratę ir įvertinę rusų darbininkų kovos didelę, Klaros Cetkin tampa priešinėja. Klara Cetkin įsijungė į Lygibė, Klara Cetkin tampa pripažinta Vokietijos moterų darbininkų Judėjimo vadu. Ji va-

savo jausmus, aš turėčiau darbar nuvažiuoti į Rusiją“.

Vokietijos social—demokratijos suvažiavime Jenoje 1905 metais Klaros Cetkin ir Rožė Liuksemburg iniciatyva buvo priminta solidarumo rezoliucija rusų revoliucijai. Tarptautiniam socialistų kongresė Stutgarte 1907 metais Klaros Cetkin pirmą kartą asmeniškai susipažino su V. I. Leninu. Čia Jie drauge su Rožė Liuksemburg palaike Lenina jo kovoje prieš oportunistus karo ir kolonialiniu klausimu. Be to, Klara Cetkin vedė negalestingą kovą prieš oportunistus, ypač iš Austrės social—demokratijos eilių, moterų rinkimų teisių klausimu. Jos parašytas referatas apie moterų rinkimų teises buvo aukštai Lenino įvertintas. Leninas savo kovoje prieš tarptautinį oportunistą ne kartą remėsi Klaros Cetkin straipsniais ir jos užmama pozicija. 1910 metais įvykusioje tarptautinėje moterų konferencijoje, Klaros Cetkin iniciatyva buvo nutarta šventi kasmet Tarptautinę moterų dieną. Taip Klaros Cetkin iniciatyva atsirado Tarptautinė moterų diena, kuri vėliau buvo perkelta į kovo 8 dieną.

(Perkelta į 4 pusl.)

SALOMEJA NERIS

(1904. XI. 17 — 1945. VII. 7)

(Dvielu metų mirties suaktuvių proga)

mui.

Poetė rašo į „Trečiąjį frontą“ elles, kupinės giliaus tikėjimo nauja šviesesne darbo žmonių ateitimi. Buržuazinės santrankos užuital darbo moterai JI sako:

Tikėk, ateis diena, ne ašarom ir ne skausmu pagirdyta — Pasaulis išvaduotas skambės naujas varda. („Skambék, laisvés vasara!“).

Saloméja Néris susiriaša su pogrindyme veikusios Lietuvos komunistų partijos narais, Ji spausdina pogrindinėje spaudoje („Auroroje“, „Prieikalė“) savo eilėraščius.

Fašistinė reakcija pasmaugia „Trečiąjį frontą“. Sekdami hitlerininkus, smetoninkai uždariajė darbininkų organizacijas, vykdė fašizaciją visose gyvenimo srityse. Apie atvirą kovos žodį poetei nėra ko ir galvoti. Ji priversta rašyti užuominomis, savo Jausmams reikištis gamtos vaizdais. Bet Ir šiuo metu savo eilėraščių rinkiniuose „Peržiūstant ledą“ (1935) ir „Die medžiui žydėsiu“ (1938) Ji drėsia viešai pasakyti tiesą, prieinamai buržuazinės Lietuvos valdovų pagyroms.

Buržuazinės fašistinės Lietuvos žlugimą ir tarybinės Lietuvos susikūrimą Saloméja Néris sutinkė su džiaugsmu. Ji dalyvauja džiaugsmo mitinguose, Liaudies Seimo posėdžiuose, priimančiuose istorinius nutarimus dėl tarybinės santvarkos Lietuvoje įvedimo. Kaip Liaudies Seimo Igaliotiosios Komisijos narys Ji dalyvauja TSRS Aukščiausiosios Tarybos posėdyje Maskvoje, Kremluje priimant Lietuvą į tarybinę respubliką šeimą ir čia iš aukštosių tribūnos, didžiojo Stalino akivaizdoje, skaito savo ižymųjų kūrinių „Poemą apie Staliną“. Savo puikiaisiais eilėraščiais poetė atsiliepia į visus aktualiuosius Tarybų Lietuvos gyvenimo įvykius, Ji pašalpos žodžiais palydi nueinančias nuo gyvenimo scenos senojo buržuazinio pasaulio liekanas ir šaukia savo Tévynę kovočių dėl naujo kilnaius tikslų.

Komunizmas — tavo kelias. — Juo keliau vien stiprus. — Lietuva — brangi žemele, Tu smarkiai darban sukrusk! („Nauji metai Tarybų Lieluojovis“). Tévynės karų metu pastraukusi į Tarybų Sąjungos giliumą Saloméja Néris visą savo poetinį talentą skiria koval prieš vokiškuosius fašistinius grobūtus, laikinai pavergustus gimtajį kraštą.

Ji spausdina savo eilėraščius, kupinės neapykantos fašistiniams pavergintiems ir begalinės mellišės savo tautai, savo numylėtajai giminėi „Tiesoje“ ir „Už Tarybų Lietuvą“ — laikraščiuose, platinamuose vokiečių okupuotoje Lietuvoje. Per „Tiesą“ švelni lyrinę Saloméja kreipiasi į savo tautiečius jaudinančiu straipsniu „Keršyk, lietuvi!“. „Vienas téra kelias: keršto ir kovos kelias. Kovoti — ir didvyriškai žuti. Kovoti — ir garbingai laimėti. Tévynės

išgamos ir išdaviko vardo yra vertas tas, kuris brangintu savo galvą labiau, negu tautos laisve“ („Tiesa“ Nr. 20. 1942 m. rugpjūčio).

Tévynės karų metu poetė išleidžia du savo eilėraščių rinkinius: „Poema apie Staliną“ (1942 m.) ir „Dairuok, širdie, gyvenimai!“ (1943 m.). Kalpik ū siuo metu ižymiosios poetės lyra suskamba vis-a savo jėgarystingi visuomeniniai kovos ir gilio Tévynės meilės motyvai čia nuostabai derinami su aukštu meniniu kūrybos lygiu. Saloméja Néris kūrinių išverčiami į rusų kalbą ir kitas tarybinių tautų kalbas — ji lieka populiaru visoje Tarybų Sąjungoje.

Daugelį šio meto savo eilėraščių Saloméja Néris skiria narsiesiems Tévynės sūnumiškams, savo Jausmams reikištis gamtos vaizdais. Bet Ir šiuo metu savo eilėraščių rinkiniuose „Peržiūstant ledą“ (1935) ir „Die medžiui žydėsiu“ (1938) Ji drėsia viešai pasakyti tiesą, prieinamai buržuazinės Lietuvos valdovų pagyroms.

Buržuazinės fašistinės Lietuvos žlugimą ir tarybinės Lietuvos susikūrimą Saloméja Néris sutinkė su džiaugsmu. Ji dalyvauja džiaugsmo mitinguose, Liaudies Seimo posėdžiuose, priimančiuose istorinius nutarimus dėl tarybinės santvarkos Lietuvoje įvedimo. Kaip Liaudies Seimo Igaliotiosios Komisijos narys Ji dalyvauja TSRS Aukščiausiosios Tarybos posėdyje Maskvoje, Kremluje priimant Lietuvą į tarybinę respubliką šeimą ir čia iš aukštosių tribūnos, didžiojo Stalino akivaizdoje, skaito savo ižymųjų kūrinių „Poemą apie Staliną“. Savo puikiaisiais eilėraščiais poetė atsiliepia į visus aktualiuosius Tarybų Lietuvos gyvenimo įvykius, Ji pašalpos žodžiais palydi nueinančias nuo gyvenimo scenos senojo buržuazinio pasaulio liekanas ir šaukia savo Tévynę kovočių dėl naujo kilnaius tikslų.

Komunizmas — tavo kelias. — Juo keliau vien stiprus. — Lietuva — brangi žemele, Tu smarkiai darban sukrusk! („Nauji metai Tarybų Lieluojovis“). Tévynės karų metu pastraukusi į Tarybų Sąjungos giliumą Saloméja Néris visą savo poetinį talentą skiria koval prieš vokiškuosius fašistinius grobūtus, laikinai pavergustus gimtajį kraštą.

Ji spausdina savo eilėraščius, kupinės neapykantos fašistiniams pavergintiems ir begalinės mellišės savo tautai, savo numylėtajai giminėi „Tiesoje“ ir „Už Tarybų Lietuvą“ — laikraščiuose, platinamuose vokiečių okupuotoje Lietuvoje. Per „Tiesą“ švelni lyrinę Saloméja kreipiasi į savo tautiečius jaudinančiu straipsniu „Keršyk, lietuvi!“. „Vienas téra kelias: keršto ir kovos kelias. Kovoti — ir didvyriškai žuti. Kovoti — ir garbingai laimėti. Tévynės

Saloméja Néris

LIETUVAI

Ir negandingu vakaru

Audri, perkunių prikrautti

Lingavo debesų laivai.

Tada graži graži buval,

Akim tyliųjų ezerų...

Lyg eidama linelių rauti.

Dangus įkalto nuo žarų,

Gaisravietės žeravo baissios...

Ties vieškeliu, ties vėjuotu

Nustebusi stovėjai tu

Akim tyliųjų ezerų,

Upelių kaspinai žydraisiais.

Negaila Juodbérių bėry,

Jaunu dienų jaunam negaila,

Man galla tik tavęs vienos,

Įsigalvojusios, liūdnos —

Akim tyliųjų ezerų...

Tavęs man begalintai galla

Ir tavo ašarų lyry.

Jom dulkių vieškelio nelastyk!

Neverk dauglau ir nelūdėk!

Kovon mane tu palydék

Akim tyliųjų ezerų...

Tau dovanų parnešu lalsvę.

Maskva, 1944.

SESUO ŽYDRIJOJI — VILJA

Vilnele, bék i Viliją,

O Vilija — i Nemuną, —

Sakyk: Tévynę mylime

Labiau mes už gyvenimą.

Kovas kovoje — kruvini

Sugrižtame, sugrižtame.

Žaizdas nuplausim vandenyn,

Žalais šilkais aprīšime.

Kiekviens akmuo prakalbintas,

Koki mes vyrai, pasakys, —

Kaip priešo šalmus skaldėme,

Mirtis kaip merkė Jū akis.

Sesuo žydrionė — Vilja,

Skubék, skubék i Nemuną, —

Sakyk, kad laisvę mylime

Labiau mes už gyvenimą.

Maskva, 1944, VII. 10.

Tu karō vaikas

Tu karō vaikas. Širdj drasią

Ir ginklų rankoj išlaikyk!

Ateis kiti — gal būt, supras Jie,

Kokia mums valanda sunki.

Jie po tlesos žvaigžde bus glė,

Ženkle negestančios dienos, —

Jie negirdės kurtaus sprogimo,

Šiurplos bombonešių dainos.

Krauju patvinę upės laistos,

Ir griūva mlestų pamatai, —

Jie nematys gaisrų pašvaistės,

Kalp tu saulutės nematai.

Suspaukai ginklų Širdj drasią

Turék erelių giminės!

Kalp karžygį tave supras Jie

Ir laisvės himnuose minės.

Maskva, 1942, IX. 6 d.

R. ŠARMAITIS

KOMUNISTŲ PARTIJOS NUTARIMAS

RARYŽIUS, VII. 4 d. (TASS). Frans Pres agentūros pranešimui iš Romos, Italijos komunistų partijos centro komitetas paskelbė komunikuotą, kuriame praneša, kad Jis pavedė partijos vadovaujančiam komitetui užmegsti kontaktą su socialistų daugumos partija bet su kitomis demokratinėmis partijomis tikslu vykdyti bendrus veiksmus, siekiančius nuversti dabartinę vienalytę de Gasperio krikštionių — demokratų vyriausybę ir pakelsti ją vyriausybę, kurios sudėtyje būtų atstovaujamos visos demokratinės partijos.

Vadovaujančiam komitetui pavaestai tiksliai nustatyti opozicinė politiką dabartinės vyriausybės atžvilgiu.

(ELTA).

PRANCŪZIJOS KOMPARTIJOS POLITBIURO POSĒDIS

PARYŽIUS, VII. 4 d. (TASS). Frans Pres agentūros pranešimui, po Prancūzijos komunistų partijos politbiuro posėdžio buvo paskelbtas komunikatas, kuris liečia ekonominę padėtį tuo pavadinu, kokiui ji atrodo po nesenai vykusiu debatu tautinėme susirinkime.

Politbiuras, pasakyta komunitate, padarė išvadas iš debatu, vykusiu tautinėme susirinkime ekonominiu klausimais.

Politbiuras konstatavo, kad dabartinė vyriausybė nepajégia sėkmingesnai užbaigti šalies ekonominiu atkūrimo savo vidiniu.

(ELTA).

NAUJAS FRANKO MANEVRS

NIUJORKAS, VII. 4. (TASS). Emigracinius Ispanijos respublikinės vyriausybės atstovas patenkėti Suvienytųjų Nacių Organizacijai dokumentą, kaltinančią frankistinį režimą tuo, kad jis organizuoja Ispanijos 6 d. referendumą dėl vadinaus „Ispanijos sosto paveidėjimo įstatymo“, siekdamas sudaryti melaginę įspūdį, lyg Franko režimo prieinomės derinti su rezoliucija, priimta Suvienytųjų Nacių Organizacijos Generalinės Asamblejos gruodžio 12 d. Ispanijos klausimu.

Iškeldamas alkštén dirbtinių

vadinaus referandumo pobūdį, šis dokumentas pareiškia, kad, nepalsant referendumu, frankistinis režimas pasiliks vaidžia Ispanijoje, nes referendumas nesiūlo ir nenumato jokios alternatyvos. Baigiant dokumente nurodoma, kad naujas Franko manevras siekia sudaryti įspūdį, lyg kad režimas, kuris dabar valdo Ispaniją, norėtu prisiderinti prie Generalinės Asamblejos rezoliucijos dviavosi. „Šis nevykš manevras, — pasakyta dokumente, — nieko neapgaus“.

(ELTA).

KLAROS CETKIN GYVENIMAS IR KOVA

(90 metų sukakčiai nuo Klarios Cetkin gimimo paminėti)

(Atkelta iš 2 ps.)

1814—1918 m. imperialistinio karo išvakarėse Klara Cetkin pradėda negailestingai ir ryžtingai kovoti prieš ruošiamą karą. Sunkiose 1915 metų karo laiko sąlygose Klara Cetkin organizavo Tarptautinę socialistinę moterų konferenciją Berne. Nežūrint klaipėdai ir apsirikių, kuriuos nurodinėjo Leninas, šitoji konferencija visgi turėjo didelę reikšmę, kaip pirmas mėginius nutrūkusiems tarptautiniams ryšiams atstatyti.

Kaizerio vyriausybė atsakė i drąsią Klaras Cetkin kovą griežtomis represijomis ir persekiotimais. Beveik jau 60-metė Klara Cetkin buvo įmesta kalėjimą. Išėjus iš kalėjimo, Klara Cetkin tuoju atnaujino savo revoliucinę veiklą.

1917 metais revoliucioneriai darbininkai ir valstiečiai nuvertė caro neaprėžią valdžią. Kai ir 1905 metais, Klara Cetkin tampa rusų revoliucinį darbininkų kovos entuziastinga propagandistė. Tokiu būdu Klara Cetkin yra vienas iš tų nedau-

gelio Vokietijos darbininkų klasės Judėjimo vadų, kurie po 1917 metų spalio mėn. rusų darbininkų laimėjimo tuoju ir be sąlygniai stojo bolševikų pozicijose ir visas savo Jėgas pašventė proletarietinė revoliuciją.

Tvirtai įsitikinusi rusų darbininkų revoliucinio reikalo teisėgumu, Klara Cetkin 1918 m.

pradžioje rašo draugui Leniniui,

kad ji visiškai solidari su Lenino — Stalino partija.

Atsakymas į šitą laišką, draugas Leninas pasakė savo pranešime,

kad rusų bolševikai didžiuojasi

„geriausiu Vokietijos socialistų parama“.

1918 metų vokiečių revoliucija užtiko Klara Cetkin pasiryžusiu šalininkų tarpe, kad Vokietijos proletariatas turi sekti rusų darbininkų pavyzdį ir su-

kurti Vokietijos Tarybų valdžią.

Vokietijos revoliucijos ugnynė Vokietijos komunistų partija. Klara Cetkin priklauso jos žymilių vadų skaičiui. Nuo pat Komunistų Internacionalo suorganizavimo, Klara Cetkin tam-

pa vienu jo žymilių vadų. Ji

JUNGtinės VALSTYBĖS

NIUJORKAS, (TASS). Pasauliniai vyriausybės statistikos biuro duomenimis, birželio mėn. JAV buvo 2,5 milijono bedarbių — 400.000 daugiau, negu 1946 metų gruodžio mėn. Tačiau išvairi Amerikos vyriausybės įstaigų oficialių statistinių duomenų analizė parodo, jog šis skaičius toli gražu neatspindinė tikrosios padėties šalyje. Antai, išvardindama atskiras dirbančių gyventojų, t. y. darbą turinčių asmenų kategoriją, prekybos ministerijos statistikos biuras š. m. gegužės mėn. 10 d. ataskaitoje nurodė, jog 1760 tūkstančių žmonių dirba 1-14 valandų per savaitę. Prie tos kategorijos oficialioji statistika priskiria asmenis, dirbančius be atlyginimo kelią valandas fermoje ar savo šeimos įmonėje, laikinai atleistus, o taip pat dirbančius keilią valandas per savaitę, t. y. žmones, faktiškai neturinčius nuolatinio darbo. Oficialūs statistinių duomenys apie bedarbių skaičių taip pat neapima 1600 tūkstančių nedirbančiųjų kario veteranų.

Tokiu būdu bendras bedarbių skaičius Jungtinės Valstybės būta ir pernai. Kaip jrode biuletenis „Ekonominis neus“, 1946 metų pabaigoj Jungtinės Valstybėse buvo daugiau kaip 5 mil. bedarbių, kai tuo tarpu prekybos ministerijos statistikos biuro duomenimis 1946 m. gruodžio mėn. 1 d. jų buvo tik 2.120 tūkstančių.

(ELTA).

vaidina vadovaujantį vaidmenį II, III, IV pasaulinių kominternų kongresų darbuose. II-jos kominterno kongrese ji išrenkama Tarptautinio moterų sekretoriato, prie kominterno, vadovu. Ne-

paisant savo senyvo amžiaus ir pakrikusios sveikatos, Klara Cetkin, kominterno pavedama, vyksta nelegaliai į Prancūziją ir Italiją, dalyvauja Prancūzijos ir Italijos socialistinių partijų suvažiavimose, Guze ir Milane, tikslus įtraukti šitą partiją į kominterno eiles. Šita uždavinėjimai garbingai atliko.

Paskutinis Klara Cetkin gyvenimo kelio laikotarpis praėjo po energingu TSRS socialistinės statybos laimėjimų propagandos ženklu. Klara Cetkin iki paskutinės savo gyvenimo dienės nenuilstamai dirbo tarptautinio solidarumo ir tarptautinio proletariato auklėjimo didžiojo Lenino — Stalino mokslo dviese.

Nuo 1924 metų iki pat mirties Klara Cetkin buvo Moprov ykdomo komiteto pirmininko. Su pasidžiavimu Klara Cetkin nešioja tarybinės vals tybės pasižymėjimo ženklius, Lenino ir Raudonosios vėliavos ordinus, kuriais Tarybų Vyriaus

sybė apdovanojo ją už giliai simpatiją ir didelius nuopelnus revoliucijai.

1933 metais birželio mėn. 20 d. ryta nustojo plakti Klara Cetkin ūždis.

Birželio mėn. 22 dieną, dalyvaujant milžiniškem skaičiumi tarybinės liaudies ir tarptautinio proletariato atstovų, dr. dr. Stalinas, Molotovas, Vorosilovas, Ordžonikidzė ir artimiusieji Jos draugai ir bendraudai blaibai išnešė urną į Raudonąją ją aikštę, iš kur jie ne kartą sveikindavo nerugailimosios Tarybų liaudies kolonas.

Geriausios Klara Cetkin veiklos įvertinimas yra duotas Jos pačios kalboje, pasakytoje Vladimirui Iljičiui Leninui mūrus:

„Leiskite ir mums patiemus atiduoti visas Jėgas revoliucijos pagreitinimui, pasaulinio proletariato revoliucijos laimėjimui. Tokiu būdu mes padėsime pa-

statyti vienintelį, Lenino vertą paminklą, vertą didžiųjų žmonių, kurie žygiauja darbo žmonių priešakyje, nurodydami jems kelią į tiksλą — vertą tu nežinomu žmonių, kurie kovoja ir miršta už laisvę.“

Toks paminklas yra komunis tinė visuomenė.“

derliaus nuėmimui
ATSPĖJA

— Dėl ko talp ūžia rugiai?...

Ar ne apie tai, kad mes blogai ruošiamės nuėmimui?
Pieš. J. Uzblokovo

TASS'o spaudos klt.

VAIKRUMIŲ VAISIŲ SKYNYMO LAIKAS

Didžiausia iš vaisių nauda yra tada, kai jie skinami tam tikrame sunokimo laipsnyje. Ankstiau, prieš sunokimą, ar vėliau pernokusiu nuskintu uogų vertė yra žymiai menkesnė nei tik skonio, bet ir maistinguo atžvilgiu. Tai visa turint galvoje, reikia bent pagrindinai žinoti kada ir kuriuo metu uoga geriausiai skinti.

Serbentų uogos nunoksta ne vienu laiku, tad norint gauti aukščiausios kokybės produktą, reikia skinti per kelis kartus. Toks skynimas reikalauja daugiau darbo ir laiko, bet ši darbų gali atlikti seneliai, vaikai ar kitų silpnėsnės sveikatos žmonės, kurie nepajégia atlikti sunkesnio fizinio darbo.

Didesnėse plantacijose skina ma visos uogos iš karto ir tuo laiku, kai didesnė pusė uogų

igauna tam tikrą spalvą: juodai serbentai tamšiai, o raudonai — šviešiai raudona. Ypač svabu sekti juodujų serbentų sunokimą, nes priokę jie greit krenta žemėn.

Serbentai prioksta šiltu vasaros metu — liepos mėn., t. dėl juos skinti reikia parinkimą laiką. Lietingą dieną, skinant gaunasi šlapios uogos o kadangi šiuo metu šilumos netruksta, tai jos labai greitėda. Vidurinių skinti irgi negera, nes uogos esti šiltos ir greitai genda; bet turint ledainės, kur nuskintos uogos atvėlė galingai skinti ir šiuo metu. Geriausias laikas uogoms skinti yra iš ryto, kai rasa nukritus ir vakare, kol rasos dar nera.

Nuskintas uogas tuoju teka perrinkti, nes ne visos uogos būna vienodos tvirtumo; silpnės greičiau ima gesti, nuo kurių ne tik nukenčia uogų kiekibė, bet atsiliepia ir į kokybę.

Agrastų uogas galima skinti ankstiau, nes tinka ir nepilna priokusios. Be to, patiemams irgi yra labai gerai, kai dalių uogos nuskintama tuo metu, kai dar nevisai priokusios. Agrastų uogos, nuskintos 10 d. prieš sunokimą, pilnai gali priokti, nes jų nuskintos uogos gerai išsilaičia iki 2 savaičių.

Uogas skinti su kotelio daliu ir rūšiuoti pagal dydį bei sveikumą. Taip surūšiuotos uogos geriau laikosi ir ilgaija palaikant natūralią vertę.

Žinant, kad agrastų uogos yra 3—7 proc. cukraus ir 1,5—2,5 proc. rūgščių, o kitose uogose šių medžiagų yra žymiai mažiau, todėl agrastai yra labai skanūs ir dažnai vadinami nštaurės vynuogėmis. Tod, vėlindami šlas uogas, laikui išskinkime realiai žiūrumės. J. Talutis

P. BAGACKAS
Red. p. vadaudotojas

SKELBIMAS

Rokiškio I-as LIAUDIES TEIRAS skelbia, kad Samachovas Samuilas, Abrosimovas, Burovkoas km. Obelių val., kėlė civ. bylą Samachovolai Fenei, Ivano, gyv. Burokos km. Obelių val., dėl tuokos.

A. BALČIŪNAS
Rokiškio I-jo LIAUDIES TEISĖJAS